

RADIONICA *KAD PRIRODA PRIČA PRIČE* - SURADNJA DJEČJEG VRTIĆA CICIBAN I NARODNE KNJIŽNICE „PETAR PRERADOVIĆ” BJELOVAR

Sara Ivanušec, Dječji vrtić „Ciciban” Bjelovar
Tatjana Petrec, Narodna knjižnica „Petar Preradović” Bjelovar

U okviru programa Zelenih knjižnica, Dječji odjel bjelovarske knjižnice provodi niz edukativnih radionica i/ili predavanja pod nazivom *Mali koraci*, s ciljem razvijanja zelene pismenosti kod djece te stjecanje znanja o prirodi i ekologiji. Radionice, predavanja ili aktivnosti namijenjene su predškolicima, učenicima nižih razreda osnovnih škola te djeci s većim intelektualnim teškoćama. Kako bi se obilježio Svjetski dan ekologije (22. veljače) na Dječjem odjelu postavljena je izložba *Kad priroda priča priče*. Kroz obrazovan sadržaj na plakatima te izložbom knjiga kojima je sadržaj priroda, nastojalo se djeci, ali i roditeljima, približiti svijet prirode poticanjem znatiželje i ekološke odgovornosti. Knjižnice, kao centri cjeloživotnog učenja, predstavljaju savršen prostor za osvještavanje važnosti očuvanja okoliša. Kroz ovu izložbu korisnici su mogli istražiti kako priroda „govori” putem šuma lišća, žubora rijeka ili pjesme ptica, kroz priče, ali i ilustracije u slikovnicama. Ključni ciljevi izložbe bili su: slika knjižnice kao mjesto razvijanja svijesti o prirodi i povezivanja s prirodom; učenjem kroz osjetila omogućiti djeci interaktivno istraživanje okoliša; poticati znatiželju i istraživanje; edukacijom o ekološkoj odgovornosti naglasiti važnost održivog ponašanja; pričama i ilustracijama povezati književnost i prirodu; potaknuti ekološke navike kroz knjižnični program te razvijati empatiju prema živim bićima i osvijestiti povezanost svih živih bića.

U sklopu spomenute izložbe, a u surdanji s Dječjim vrtićem „Ciciban”, ustanovom koja je posvećena pružanju kvalitetnog, sigurnog i poticajnog okruženja za djecu rane i predškolske dobi, uključujući cjelovit razvoj i zadovoljavanje individualnih potreba djece, 19. veljače 2025. godine održana je spomenuta radionica. Na radionici su sudjelovala djeca, polaznici programa za rano poticanje darovitosti Dječjeg vrtića „Ciciban”. Prihvaćajući trostepenastu strukturu darovitosti (Renzulli, Reis 1986 prema Cvetković-Lay 2010) program Dječjeg vrtića „Ciciban” nastoji poticati cjelovit razvoj potencijala darovite djece vodeći se načelima diferencijacije i individualizacije u pristupu zadaćama, područjima i sadržajima. Time program osigurava dosljednost aktivnosti koje potiču razvoj djetetovih sposobnosti logičkog zaključivanja, kreativnog mišljenja i visoku intrinzičnu motivaciju za rješavanje istraživačkih problema. Upravo je dinamična i interaktivna radionica knjižničarke i odgajateljica nastojala potaknuti razvoj kreativnog i istraživačkog mišljenja, uključujući ideje održivog razvoja i ekološke svijesti.

Uvod u radionicu sadržavao je čitanje priče *Starac dugačka brka* Nikoline Manojlović Vračar i poticajni razgovor. Pažljivo osmišljenim pitanjima nastojalo se djeci omogućiti razumijevanje i doživljaj postavljene izložbe, a prostor knjižnice inicirao je djecu na učenje o tajnama prirode i načinima zaštite iste. S ciljem poticanja dječjeg kreativnog mišljenja, opažanja i razvijanja ekološke svijesti, a pritom ne zanemarujući potrebu darovite djece za igrom i istraživanjem, provedene su tri aktivnosti. U prvoj aktivnosti, *Zvukovi prirode*, djeca su slušala različite zvukove prirode (pjev ptica, zvuk kiše, žubor rijeke, šum vjetra ili zujanje pčela), pokušavajući prepoznati iste, a zatim ih i implementirati u pokret (rašiti ruke i letjeti kao ptice, lagano se njihati kao stabla na vjetru itd.). Aktivnost je djeci omogućila razvijanje pažnje i koncentracije s njima poznatim prirodnim elementima te povezivanje i doživljaj prirode kroz različita osjetila.

Kreativno-istraživačkom aktivnošću *Priroda kroz povećalo* djeca, polaznici programa za darovite, potaknuta su na istraživanje i spoznavanje prirodnih elemenata. Djeca su, koristeći povećalo, istraživala prirodne, neoblikovane materijale, poput lišća, grančica, sjemenki, kamenčića, kore drveća, mahovine i zemlje, a stečene spoznaje i doživljaje prenijela su u vlastite likovne interpretacije. Na taj način povezano je taktilno istraživanje prirode i umjetnički izražaj. Zadnja realizirana aktivnost bila je igra *Što sam ja?*, jednostavan, ali jedan od mnogobrojnih oblika igre pogađanja. Kartice s pojmovima iz prirode (oblak, drvo, sunce, ptica itd.) zalijepljena su djeci na leđa, a ona postavljajući pitanja pokušavaju prepoznati karakteristike i obilježja pojave s kartice te time identificirati i otkriti zadane pojmove. Cilj igre bio je povezati tragove i donijeti zaključke na temelju dobivenih informacija obogaćujući vokabular, verbalne vještine te razvijanje sekvencijalnog razmišljanja. Na kraju radionice djeca su se upoznala s pojmom evaluacije. Ispunjavanjem jednostavnog evaluacijskog listića iznosili su svoje impresije o održanoj radionici.

Kao kulturne i edukativne ustanove, knjižnice igraju ključnu ulogu u širenju ekološke pismenosti. Izložba i radionica *Kad priroda priča priče* pokazuju kako knjižnice nisu samo čuvari knjiga, već i prostori gdje se razvija svijest o očuvanju okoliša. U suradnji Narodne knjižnice „Petar Preradović” Bjelovar i Dječjeg vrtića „Ciciban” Bjelovar prepoznat je odgojno-obrazovni potencijal u kojem je, uz važnost promicanja ekološke edukacije djece, vidljivo i bogato prostorno-

materijalno ozračje u kojemu su djeca istraživala i stvarala tijekom radionice. U okviru spomenute suradnje, putem interaktivnih i poučnih sadržaja, knjižničarka i odgajateljice pomogle su darovitoj djeci u razumijevanju prirode i njezine važnosti, istovremeno ih potičući na usvajanje održivog načina života. *Mali koraci*, kao knjižnični program, mogu dovesti do velikih promjena u načinu na koji djeca i buduće generacije doživljavaju te štite naš planet.

Literatura:

Cvetković-Lay, Jasna. 2010. *Darovito je, što ću sa sobom? – priručnik za obitelj, vrtić i školu*. Zagreb: Alinea.

| Radionica Kad priroda priča priče